

Repair: En digital studenterudstilling

Antropologisk vidensformidling under en pandemi

Af Emilia Djomina Hansen, Marius Marques Siersbæk & Mathilde Bjerring Eriksen

Som årlig tradition, opsætter 4. semester på antropologi i Aarhus en udstilling på Moesgaard Museum i løbet af juni måned som en del af kurset Antropologisk Vidensformidling. Som konsekvens af COVID-19, kunne udstillingen i år ikke opsættes i fysiske rammer. I sidste øjeblik blev der dog udtænkt et alternativ. Vi fik i stedet lov til at udvikle en – for os – hidtil uafprøvet formidlingsform: Digital udstilling. I denne artikel beskriver vi vores oplevelse af de ændrede forhold under pandemien, mulighederne og begrænsningerne for det digitale medie som formidlingsplatform, samt hvordan vi håndterede mødet med et antropologisk grundvilkår: at blive kastet ud i ukendt territorium.

Repair: Hvad er det ødelagte?

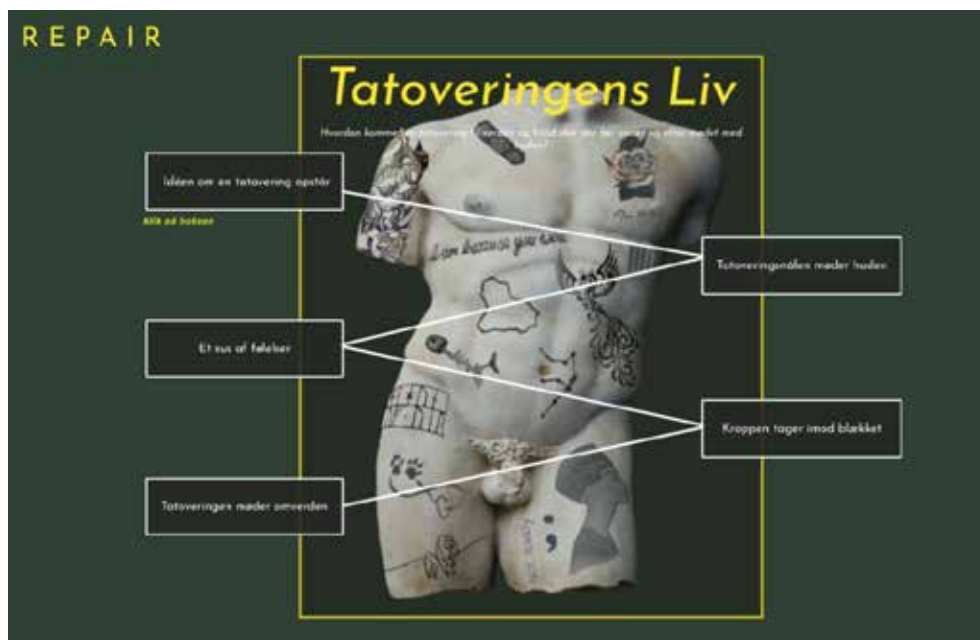
Temaet, vi i år fik tildelt, gik under navnet Repair. I pandemiske tider kan et tema baseret på reparationer virke lige til: Det er selvfølgelig verdens mange samfund, der skal repareres. COVID-19 har medført en rystetur af dimensioner, og måske er reparation et velvalgt udtryk for den proces, alverdens regeringer nu må arbejde med. Men vi valgte at gå en anden vej med vores udstilling. Krisens spor kan beskueren kun ane indirekte i udstillingsrummet. Der herskede nemlig en overbevisning blandt os, om at den aktuelle krisesituation ikke måtte overskygge de mange andre områder, hvor reparationer er nødvendige. For dem er der mange af.

Hvorfor er et fokus på reparationer antropologisk relevant? Reparationer knytter an til en idé om normalitet. For at bestemme noget som ødelagt, må der også være en normaltilstand. Men hvad, der er 'normalt', er afhængigt af den specifikke sociale kontekst, hvori reparationen foregår. Derfor kan et fo-

Udstillingens logo. Lavet af Nanna Raft Mikkelsen.

kus på reparationer fortælle noget afgørende om den pågældende kontekst. Årgangens slutprodukt endte med at være forskellige, antropologiske fortolkninger af reparationer. I de udstillinger, vi selv har været med til at lave, går temaet om ødelæggelse og den underforståede ide om normaltilstanden igen. I udstillingsrummet SIND undersøges for eksempel hvad, der får et sind til at gå i stykker, samtidig med at forskellige holdninger til, hvad et ødelagt sind er, udlægges. Besøger man rummet ReBODIED, er tilgangen en anden. Her har gruppen beskæftiget sig med den funktionelle krop, spurgt ind til den (u)normale krop og udforsket, om en krop kan gå i stykker. I udstillingen HEALING INK belyses tatoveringers evne til at reparere, gennem samspillet mellem indre følelsesmæssige processer og tatoveringen i sig selv.

Oversigten over rummets indhold i HEALING INK, er både visuelt repræsenteret på statuen og på knapperne ved siden af. Statuen er fyldt med de tatoveringer, som gruppens informanter har på deres krop.

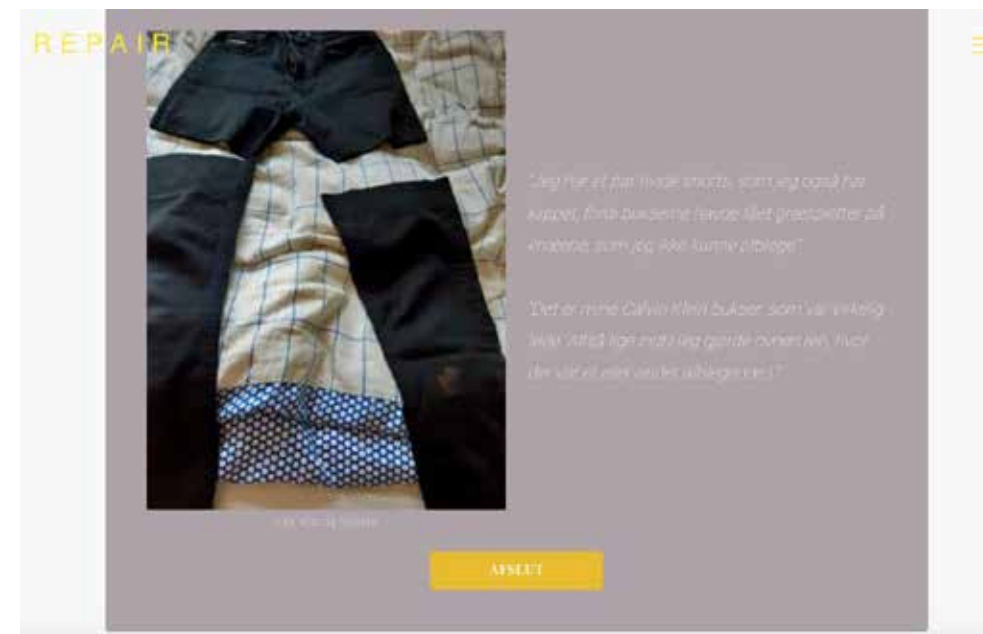
Hvad kan det digitale?

Museumsrummets måske stærkeste force er dets evne til at gøre de fænomener, det formidler, nærværende. I kraft af vores fysiske tilstedeværelse som publikum, kan vi opleve på en anderledes sanselig måde, end andre medier tillader. Der ligger en kompleks, gennearbejdet konstruktion bag den oplevelse, museerne kan skabe. Lyd, tekst, billeder og genstande spiller sammen på en måde, så hver enkelt komponent supplerer hinanden. At udnytte potentialet i hver formidlingsform, når det fysiske rum ikke længere var til-

gængeligt, var derfor vores helt store udfordring. Når du udfolder dig i det digitale rum, er du ikke begrænset af den plads, det fysiske rum har, men det er selvsagt sværere at få de ovennævnte komponenter til at spille sammen, for ikke at nævne udfordringen ved at opretholde opmærksomheden hos folk, der betragter din udstilling bag en computerskærm.

Nøglen viste sig at være at tænke i nye forbindelser. At anskue det digitale museum som en efterligning af det klassiske museum kan være et godt udgangspunkt for den kreative proces, men endnu mere spændende er det at se på det digitale som noget i kraft af sig selv – noget, der lader os gøre ting, vi ikke kunne før. Som at lade lyd spille en mere fremtrædende rolle, eller frigøre teksten fra de tavler, de i årevis har

været relegeret til på det 'rigtige' museum – eller måske lade genstandenes historie glide sammen med de billeder, der repræsenterer dem. Som Nina Simon skriver, så muliggør det digitale medie nye former for interaktion mellem udstilling og publikum. Publikum behøver ikke nødvendigvis være passiv modtager af information, men har mulighed for at uddybe og bidrage med materiale. I udstillingsrummet TING, var ambitionen netop dette, idet de fra starten af forløbet oprettede Instagramkontoen "lappeloesninger", hvori de opfordrede folk til at indsende billeder af deres egne hverdagsreparationer. Nogle af disse billeder blev grundlaget for TINGs udstilling, og opfordrede til, at folk fortsat kunne bidrage på Instagram selv efter udstillingens slutning.

TINGs udstillingsrum, kan man se reparationsløsninger, som brugere på deres instagramkonto har sendt ind. Billedet er taget fra TINGs udstillingsrum på REPAIR.

Fra afmagt til muligheder

Hvis man kender til studenterudstillingen, er det ingen hemmelighed, at det er et intenst forløb, hvor de studerende arbejder i døgn drift for at få indsamlet empiri, analyseret, skabt produkter og opsat en udstilling. Man ved også, at det intense arbejde plejer at ende ud med et flot produkt. Vi er alle blevet begejstrede, når vi de sidste år er trådt ind på Moesgaard Museum og har set de studerendes ambitiøse og gennemarbejdede udstillingsrum, som i tråd med antropologiens brede perspektiv, har omkranset dynamiske skildringer

Gruppen bag udstillingsrummet REPAIR // REWILD sidder og forsøger at kategorisere og visualisere deres analytiske tanker fra feltarbejde forud for arbejdet på selve udstillingen. Foto: Kamille Lambert Wehrs.

Sarah Valentin justerer et gopro-kamera på en af SINDs informanter under feltarbejde. Foto: Clara Bo Elfvin.

ud fra et fælles tema. Derfor oplevede vi også et tab af begejstring, da vi fik besked om, at museerne måtte lukke for besøgende. Vi kunne alle på årgangen tænke os til, at der ingen intensivpladser var til studenterprojekter, og at vores udstilling måtte lide coronadøden. Men vi måtte – som resten af landet – pakke vores flotteste sæt samfundssind ud af skoletasken, og anerkende, at det i en krisetid er vigtigere at stile mod kollektivets bedste end at følge egne ønsker, hvor stærke de end må være. Der bredte sig en form for skuffelsens steppebrand gennem årgangen, og igennem røgen derfra forsøgte en del af os at tegne alternative sundhedsforsvarlige idéer til, hvordan vi kunne gennemføre udstillingen i sit fysiske format. Men på trods af vores ihærdighed, forblev det umuligt at gennemføre. Vi måtte alle indstille os på, at præmissen for projektet ville blive anderledes, end hvad vi havde forestillet os. Da undervisningen så begyndte, og vores undervisere med passion og engagement brød igennem skærmen med troen på at vi sammen kunne skabe en helt ny platform

for vores projekter, måtte vi overgive os og anerkende, at det ikke nødvendigvis var et begrænsende, men et engageret og mulighedsskabende rum, vi sammen skulle til at træde ind i. Vores faglighed kom ikke bare på prøve; den havde også mulighed for at udvikle sig.

Under omstændighederne med COVID-19 havde mange af os forestillet os, at årets udstilling ville blive mindre tidskrævende end de tidligere år. Det viste sig dog hurtigt, at med 8-10 mennesker i en projektgruppe, så tager det umådelig lang tid at få talt alles ideer igennem over en skærm. Af samme grund endte grupperne i sidste ende med at mødes fysisk. Her blev vi forbavset over, hvor meget mere effektivt, vi kunne arbejde. Samtalen fik flow, og vi fik øjnene op for, hvor vigtigt det sociale aspekt er ved et samarbejde, når man eksempelvis kan holde pauser sammen og snakke om andet end selve projektet.

Til forskel fra tidligere år, var vi nu i højere grad overladt til os selv. Normalt tager studenterudstillingen form på baggrund af et tæt samarbejde med undervi-

Gruppen bag udstillingsrummet ReBODIED. Foto: Sofia Sif Overby Fjorback.

sere og kuratorer, der har haft mange års erfaring inden for feltet. I år var formatet nyt og uden fortilfælde, og vi måtte derfor selv løbende finde ud af, hvad der kunne lade sig gøre inden for rammerne. Vi havde mange visioner og idéer til, hvad der kunne udstilles, men den begrænsede tid kombineret med manglende erfaring inden for det digitale endte med at blive afgørende for, hvad der kunne lade sig gøre. Hvor et museumsrum er begrænset af dets fysiske omfang, begrænsede vores digitale rum sig af tiden, vi havde til at skabe det.

Vi dokumenterede dele af forløbet på udstillingens instragramside: @Repair_exhibit

Hvad vi har lært

En pointe, som vi har fået øjnene op for gennem mødet med vores informanter og det analytiske arbejde, er, at reparation og normalitet kan være hinandens forudsætninger. Man kan ikke snakke om en reparation uden at pege tilbage på en normaltilstand. I udstillingsrummene konfronteres man dog med mange situationer, hvor det, som udgør informanternes respektive normaltilstande, tidligere i deres liv har skabt opbrud og krævet en reparation. Måske har vores årgang et fælles fundament med vores informanter? For vores nuværende opfattelse af, hvad en udstilling kan være, baseres også på en reparationsproces; vi måtte alle omstille vores forventninger og se nye muligheder i pandemiens omvæltning. Vi mener, at man kan anskue det som en reparation af vores forestillinger, idet vi måtte udvide vores ide om, hvad den "rigtige" studenterudstilling består af.

Det er desuden vores holdning, at andre af de erfaringer, vi har gjort os under forløbet, afspejler nogle lignende oplevelser i resten af samfundet under pandemien. Her har vi oplevet, at mange nye digitale erfaringer ikke kun har været negative. En erfaring, som vi tager videre med os, er, at arbejdsprocesser kan udvikles ved brug af digitale midler. Eksempler herpå er erkendelsen af, at visse opgaver kan løses hjemmefra og derpå frigøre tid til vigtigere ting. For vores vedkommende har en platform som Zoom vist sig gavnlige til mindre møder, men vi har også oplevet, hvordan det fysiske møde mellem mennesker bliver ved med at have sin relevans. Selv i målrettede arbejdsammenhænge, hvor produktet i sig selv ikke kræver fælles fysisk tilstedeværelse, har man brug for spontanitet, som online møder ikke kan levere.

I løbet af artiklen, har vi været inde på nogle af de udstillingsrum, som er at finde i studenterudstillingen REPAIR. Du vil desuden kunne møde:

SPIRITUEL AKTIVISME, der undersøger, hvordan beboere på Himmelbjerggården forsøger at gentænke samfundet, og reparere, hvad de synes, er ødelagt ved det.

NaTUR, der undersøger, hvordan naturen kan have en reparerende effekt på mennesket gennem naturterapi. Her stilles spørgsmålet, om det egentlig er naturen, der er reparatøren eller om andet kan spille ind.

REPAIR // REWILD der sætter skarpt på syv forskellige tilgange til reparation af naturen. Samtidig spørges der ind til, om naturen kan ødelægges, og om man overhovedet kan reparere en natur, man selv har været med til at ødelægge.

Du kan se udstillingen på: repairexhibit.dk